

Istentisztelet 2024. október 13-án

Jézus vagy Barabbás?

Énekek: 167 431 294 425,2 346

Mt 27,15-26 Jézus és Barabbás

15 Ünnepenként a helytartó szabadon szokott bocsátani a sokaságnak egy foglyot, akit ők kívántak. 16 Volt pedig akkor egy nevezetes foglyuk, akit Barabbásnak hívtak. 17 Amikor tehát összegyűltek, Pilátus ezt kérdezte tőlük: „Mit akartok, melyiket bocsássam nektek szabadon: Barabbást vagy Jézust, akit Krisztusnak mondanak?” 18 Tudta ugyanis, hogy Jézust irigységből szolgáltatták ki neki. 19 Mikor pedig a bírói székben ült, felesége ezt üzenté neki: „Ne avatkozz ennek az igaz embernek a dolgába, mert sokat szenvedtem ma álmomban miatta”. 20 A főpapok és a vének azonban rávették a sokaságot, hogy Barabbást kérjék ki, Jézust pedig veszítsék el. 21 A helytartó újra megkérdezte őket: „Mit kívántok, a kettő közül melyiket bocsássam nektek szabadon?” Azok ezt mondták: „Barabbást.” 22 Pilátus így szólt hozzájuk: „Mit tegyék akkor Jézussal, akit Krisztusnak mondanak?” Mindnyájan azt kiáltották: „Keresztre vele!” 23 Azután ezt kérdezte: „De mi rosszat tett?” Azok pedig még hangosabban kiáltottak: „Keresztre vele!” 24 Amikor Pilátus látta, hogy nem ér el semmit, sőt a zavargás még nagyobb lesz, vizet hozatott, a sokaság előtt megmosta a kezét, és így szólt: „Ártatlan vagyok ennek az igaz embernek a véréből. A ti dolgotok!” 25 Az egész nép így kiáltott: „Az ő vére mirajtunk és a mi gyermekeinken!” 26 Akkor szabadon bocsátotta nekik Barabbást, Jézust pedig megostoroztatta, és átadta őt, hogy megfeszítsék.

„Mit akartok, melyiket bocsássam nektek szabadon: Barabbást vagy Jézust, akit Krisztusnak mondanak?” (Mt 27,17)

Kedves Testvéreim!

Meglehetősen drámai ez a jelenet, amelyről olvastunk. Próbáljuk csak magunk elé képzelni. Különböző akarat feszül itt egymásnak. Taktikázás, manipulálás, próbálkozások arra, hogy ki-kik győztesen kerüljön ki ebből a bonyolult helyzetből. Ilyen szempontból egészen mai helyzet ez.

Az utolsó vacsora után az Úr Jézust a Gecsemáné kertben elfogják, egész éjjel vallaszák, leköpdösik, megverik, majd virradatkor a római helytartó elé viszik ellenfelei, hogy Őt halálra ítéltessék vele. Már rég eldöntötték ezt, meg is tennék, de nem tehetik, nincs hozzá joguk. Ezt nyíltan meg is mondják. Pilátus viszont semmi okot nem lát Jézus elítélésére. Ő is megmondja. Mégsem védelmezi az igazságot, az ártatlant.

A helytartónak Isten megadja azt a kegyelmet, hogy személyesen találkozhat, beszélhet Jézussal. Benne Isten van jelen. És Pilátus megérti, tudja, mi lenne a helyes döntés. De nem mer kiállni mellette. Ez esetleg nem jó fényt vetne rá, ki akar tehát előle térni, mégpedig felelősség, következmény nélkül. De ilyen nincs, ez nem lehetséges.

Kedves Testvéreim, mit szoktunk tenni olyankor, amikor vonakodunk azt tenni, amit kellene? Megpróbálunk kibúvót keresni, elhalasztani, időt nyerni. Mert azt gondoljuk, „aki időt nyer, életet nyer”. De ez a számítás nem mindig jön be. Van, amikor színt kell vallani, az idő pedig ellenünk dolgozik, és pórul járunk. Ez történik Pilátussal is.

Halogtja a döntést, nem akarja, hogy bármi köze is legyen Jézushoz. Fél az esetleges lázongástól, amiért aztán őt vonnák felelősségre. Habár van némi igazságérzete, tudja, hogy szabadon kellene bocsátania Jézust, mert nem követett el semmi törvénybe ütközőt. Jézust felmentésével az igazságot képviselné. És ő itt a római hatalom képviselője. Ugyanakkor egy gyáva ember.

Mit tegyen? Jó ötletnek tartja áthárítani a döntést a népre, alibista módon. Valaki mást használ ürügyként a maga cselekedetének igazolására. Pilátus naivan úgy gondolja, hogy ez beválik: tekintélye nem szenved csorbát, sem a rómaiak sem a zsidók előtt. Győztesen jöhet ki ebből az ügyből, hiszen a nép kedvére tesz, amikor majd szabadon bocsátja nekik, akit kérnek. Mert hát nyilván Jézus választják. Csakhogy nem jól gondolja, hogy kit fognak kérni. Afféle rögtönzött népszavazást tart... váratlan eredménnyel.

Kétszer teszi föl az alapigeként kiemelt kérdést. *„Mit akartok, melyiket bocsássam nektek szabadon: Barabbást vagy Jézust, akit Krisztusnak mondanak?”* Kétszer kapja ugyanazt a választ. Tehát megerősítést nyer: Pilátusnak nem kell Jézus. Nem kell a sokaságnak, a népének sem. Igaz, manipuláció áldozata a sokaság, azonban a felelősségén ez így sem változtat semmit. De nekünk vajon ki kell? Kell-e Jézus?

A két kérdés közé Máté evangélista beiktat itt egy apró, de fontos eseményt, ami súlyosbítja majd Pilátus döntését. Üzenet érkezik a feleségétől. Micsoda kegyelem, hogy ilyen felesége van! Ez az asszony együtt érez vele, a teherhordozásban mellette áll. Ismeri a pillanatnyi küzdelmét, emberi gyengeségét. Félti és óvja őt a rossz lépéstől. Tulajdonképpen Pilátus egyfajta isteni útmutatást kap általa. De hiába. Nagyobb a félelme annál, hogy Jézus mellett tudjon ítéletet hozni.

Újra elhangzik a kérdés: *„Mit kívántok, a kettő közül melyiket bocsássam nektek szabadon?”* Azok ezt mondták: *„Barabbást.”* Már minden rég eldőlt. Hiába fogott Pilátus szánalmas próbálkozásba, hogy áthárítsa a felelősséget, hogy tisztán jöjjön ki az egész ügyből. De hiába a végén még a látványos kézmosás is... Bizony, *„vétkesek közt cinkos, aki néma”* – tehát bűnrészes ő is...

„Mit tegyek akkor Jézussal, akit Krisztusnak mondanak?” Mindnyájan azt kiáltották: *„Keresztre vele!”* Azután ezt kérdezte: *„De mi rosszat tett?”* Azok pedig még

hangosabban kiáltoztak: „*Keresztre vele!*” Amikor Pilátus látta, hogy nem ér el semmit, sőt a zavargás még nagyobb lesz, vizet hozatott, a sokaság előtt megmosta a kezét, és így szólt: „*Ártatlan vagyok ennek az igaz embernek a véréből. A ti dolgotok!*”

Mi ez a kézmosás? Semmi köze a higiéniahoz. Ez egy magát menteni, igazolni akaró lépés, aminek az üzenete: „*Íme, vétlen vagyok, nem tettem semmit, nem tehetek semmit, nem vagyok semmiért felelős, engem hagyjanak ki, én ebből ki akarok maradni...*” De ez nem lehetséges! Semmiféle kézmosással. Ez egy téves, szánalmas lépés, ami megerősíti azt, hogy mennyire ingatag, befolyásolható, felelősséget nem vállaló alak az, aki teszi...

Pilátus, mint egyén, a maga nevében nem választott – csakhogy mégis választott. Hiszen szabadon engedte Barabbást, a nyilvánvaló bűnözőt, Jézust pedig kiszolgáltatta ítéletre. Nem döntött Jézus mellett – hanem ellene intézkedett.

Vele szemben az ott levő tömeg kollektíven dönt. Aki nem határolódik el a tömegtől, az azonosul vele és egyénként is számonkérhető. Hiszen a tömeget is egyének alkotják. Ez a manipulált tömeg azonban nem fogja fel, hogy mit kiáltoz: „*Az ő vére mirajtunk és a mi gyermekeinken!*” Félelmetes elvakultság ez... Szinte átkot, ítéletet hív ki maga ellen, de még a gyermekeire is. Erre már Pilátus nem tehet mást. „*Akkor szabadon bocsátotta nekik Barabbást, Jézust pedig megostoroztatta, és átadta őt, hogy megfeszítsék*”

Kedves Testvéreim! Előttünk van Jézus és Barabbás. Ma az a kérdés, én kit választok? Barabbást vagy Jézust? Ugyanis a kettő között nincs „ÉS”, csak „VAGY”. Vagy Jézus vagy Barabbás. Kit választunk? Ha már annyit foglalkoztunk Pilátussal, fogjuk fel, hogy intő példa ő a számunkra, mert sokszor magunk is Pilátus taktikáját, logikáját, kibúvóját, halogatását alkalmazzuk. Pedig tudjuk, hogy mi lenne a helyes döntés. Nem Barabbásra, hanem Jézusra van szükségünk.... de...

Ez a történet nem Pilátusról szól elsősorban. Mégis most főleg vele foglalkoztunk. Mert ahogyan nagy teret adtunk itt Pilátusnak, így szoktunk tenni az életben is. Azonban ez a történet Jézusról szól. És rólam, rólunk. A mi válaszunkról a kérdésre: „*Jézus, vagy Barabbás?*” Mondhatni, naponta ez elé a választás elé vagyunk állítva. Hova állok, mit teszek, kit választok, milyen lelkülettel melyik utat járom?

Barabbás az erő, az erőszak, a „*majd én*”, a kíméletlenség megtestesítője. Ez a nevezetes fogoly a többi evangélista olvasatában lázadó, sőt gyilkos, köztörvényes bűnöző. Az ő lelkületében, gondolkodásában nincs hely Isten számára. Ő az ember, aki kíméletlenül, kegyetlenül, pusztítás árán is megy a maga vágya, kívánsága után.

Lelki szemünk előtt ott áll mellette Jézus, aki csendes, alázatos, önmegadó, jogáról lemondó, áldozatra kész magatartással tűri a gyalázatot. Erre azt mondja a világ, hogy ez gyengeség. Pedig erő ehhez kell. Az alázathoz, önmegtagadáshoz, áldozatvállaláshoz... A világ nem szereti, sőt megveti a gyengeséget, a gyengéket.

Kedves Testvéreim! Végül is arról szól a történet, hogy Isten döntése más, mint a mienk. Ezt éppen Barabbás szabadon engedése szemlélteti a legszebben. Itt van egy

ember a maga elrontott, kárhozatos életével. Bánja vagy nem? Ki tudja? Reménye sincs már, utolérte az igazságszolgáltatás. Jogos az ítélet. Mégis valami érthetetlen módon kegyelmet kap. Jézust végzik ki helyette.

Ahogy Jézust feszítik meg Barabbás helyett, ugyanez történhet velem, velünk is. Ugyanis az Úr Jézus döntött mellettünk is, már amikor emberré lett. Ezért engedte magát a keresztre feszíteni. Hogy ott elmondhassa. „Elvégeztetett!” Elvégezte a megváltás művét, értem, értünk. Az Ő halála elégtétel Isten előtt a mi bűneinkért. A mi büntetésünket rajta hajtották végre, hogy Őérte felmentést, kegyelmet kaphassunk.

A kérdés: Jézus vagy Barabbás? Láttassa meg velünk az Úr, hogy magamtól nem tudok választani, legfeljebb rosszul dönteni... Ő választott engem, amikor odaállt helyettem – az én választásom az lehet, hogy ezt elfogadom – vagy nem. Jézus vagy Barabbás? Maradok Barabbás lelkületű, vagy Jézus élhet bennem.

Mi lett Barabbással, azt nem tudjuk. Benne adott nekünk Isten üzenetet az Úr Jézus helyettes áldozatáról, mentő szeretetéről. Nem fontos tudnunk, hogy mi lett Barabbással, de hogy magunkra nézve ne maradjunk ilyen bizonytalanságban. Rendítse meg szívünket az irántunk megbizonyított szeretet, hogy Jézus és ami nevünk közé oda kerüljön az „ÉS”. Mint akik összetartoznak, mint Akihez tartozunk.
Ámen

Túrmezei Erzsébet

AKI HELYETT A KRISZTUS VÉREZETT

Emlékszem: Kemény bilincsbe verten,
bénultan ültem a hideg kövön.
Sötétség, bűn és vád töltötte el lelkem,
ijesztő csend kietlen börtönöm.

Halál: Oly mindegy. Csak nagynéha lázadt
valami bennem. Életvággyal talán.
S akkor... szerettem volna összetörni
bűnt és bilincset börtönöm falán...

Neki az ajtó rozsdamart vasának
sámsonkarokkal! Ki a fényre! Ki,
ahol szabad mezők ujjongva várnak,
s ahol az élet szent magvát veti!

Néha. És máskor rémek. Megremegtem:
a szívemen kemény, hideg marok.
Egy síron túli hang titkos hívása:
„Jöjj! Jöjj Barabás!” - Nem! Nem akarok!

„Barabás!” Hah, már nem a rém hívása.
Ezer torokból tör ki: Ó, elég!
Ez a halál! Jön értem. Sírom ássa
és nem kiálthatok felé: Ne még!

Most! Súlyos léptek... fegyver csörrenése...
csikordul a zár... szoborra meredt
minden tagom... egy érdes hang: „Barabás,
szabad lettél. Le a bilincseket!”

Először mint egy álom. De lehullnak
mégis. Tántorgó lábaim előtt
kitárt kapu áll. Ott kinn vár az élet.
Rám vár. Előre! Hadd köszöntsem őt!

Merre? Hová? Nagy céltalan örömmel
rohantam, mígnem bős tömegbe vitt,
zúgó tömegben torpant meg a lábam.
Pilátust láttam, népem véneit...

S ott állt egy ember: nagy, szúró tövissel
megkoronázott, véres, tört alak.
Vállán vörös palást, kezébe nádszál.
Hogy le nem roskad annyi kín alatt!

Gyöngé, törékeny. Vad lelkemmel érzem:
szelíd, egészen más, mint én vagyok.
Arcán csend, nyugalom. Megtört szemében
valami földöntúli fény ragyog.

Ki ez az ember? Megkövülten állok.
Énrám tekint. Ki Ő? Mit véthetett?
Valaki szól: „A Názáreti Jézus.
Őt feszítik meg Barabás helyett.”

Oly hosszú út vezet a Golgotára...
Én végigjártam. Két lázas szemem
odatapadt vonagló alakjára,
ott égett minden gyilkoló szegen.

És nem tudtam többé levenni róla.
A szemek fénye... az a szent ajak...
a hulló vér... Múltott a perc, az óra.
Felejthetetlen percek és szavak.

A szívemen gigászi nagyra nőttek
láttán kemény, hideg gránithegyek:
Helyettem! Énhelyettem! Énhelyettem!
Hogy én éljek, hogy én szabad legyek!

Mikor utolsót vonaglott a teste,
mikor már minden elvégeztetett,
mentem alá a gyász hegyéről én is.
- S ölbe vettem egy síró gyermeket...

Megsimogattam... lázadó kezemmel,
mely azelőtt csak gyilkolt és rabolt.
S akkor tudtam meg, hogy Barabás meghalt.
Az ő testét fedi a sziklabolt.

Már csak szeretni, simogatni vágytam,
haladni csendesen, mint Ő haladt,
aki helyettem roskadt le a porba
Golgota útján a kereszt alatt.

Helyettem. Énhelyettem! Énhelyettem!
Ez a szó zengi át életem.
- Napfény gyanánt ez tündököl felettem,
s ez nyitja meg a mennyet is nekem.

„Ki az? Ki zörget?” - kérdik majd. „Barabás,
aki helyett a Krisztus vérezett.”
S kitarják akkor ujjongó örömmel
a gyöngykaput fehér angyalkezek.